

Hvis et udvalg ønsker at høre en sagkyndig, der ikke er underlagt vedkommende minister som dennes embedsmand, sker det også ofte således, at udvalget beder ministeren foranledige en udtalelse fra eller et møde med den pågældende, men der er intet i vejen for, at udvalget selv tager initiativet og selv indbyder en sagkyndig enkeltperson eller repræsentanter for selvstændige institutioner eller foreninger.

Derudover modtager udvalgene et stort antal skriftlige henvendelser udefra, især fra interesseorganisationer, og disse skriftlige henvendelser suppleres i stor udstrækning af modtagelse af deputationer fra organisationerne.

Udvalget er af den opfattelse, at der gennem den skitserede traditionelle arbejdsmetode vil kunne skaffes folketingsudvalgene alle relevante oplysninger som grundlag for deres indstillinger til folketinget.

Ikke desto mindre har de nævnte forslag om at lade høringer indgå som normalt led i udvalgenes arbejde været underkastet grundige overvejelser dels ud fra det synspunkt, at der ikke bør lades nogen udvej uforsøgt for at skaffe udvalgene det bedst tænkelige grundlag for de vigtige beslutninger, som det er pålagt folketinget at træffe, dels ud fra det synspunkt, at afholdelse af høringer kunne være et nyt og væsentligt bidrag til at skabe større interesse i offentligheden for folketingets arbejde.

Det er i denne forbindelse utvivlsomt, at de høringer, som afholdes i komiteerne i den amerikanske kongres, er af stor værdi for de amerikanske komiteers arbejde og i høj grad er med til at skabe interesse og opmærksomhed i offentligheden om komiteernes arbejde. Det har for udvalget ligget klart, at et tilsvarende høringsinstitut ikke lod sig forene med dansk forfatningspraksis og med de forudsætninger, der har ligget til grund for dansk folkestyre. Der kan bl. a. ikke pålægges danske borgere en pligt til at møde op til offentlig høring i et folketingsudvalg. Kun parlamentariske kommissioner, nedsat af folketinget i henhold til grundlovens § 51, er berettiget til at „fordre skriftlige og mundtlige oplysninger såvel af private borgere som af offentlige myndigheder“. Endvidere vil høring af danske embedsmænd fra centraladministrationen kun kunne gennemføres ved, at de indbydes gennem deres minister

og kun udtaler sig efter hans bemyndigelse og på hans ansvar, og uden at man kræver en personlig politisk vurdering fra embedsmandens side. Dette princip må på baggrund af de danske regler om ministeransvar fastholdes, jfr. i denne forbindelse den som bilag 2 optrykte skrivelse fra ministeri-alforeningens bestyrelse.

Udvalget har herefter overvejet, om en iværksættelse af offentlige høringer i folketingsudvalgene på en eller anden måde kunne blive en hensigtsmæssig metode til at indhente oplysninger. Det er herunder blevet påvist, at benyttelse af offentlige høringer i givet fald vil blive en omstændelig og tidkrævende måde at indhente oplysninger på. Det har været udvalgets opfattelse, at iværksættelse af en høring i et udvalg vil kunne bevirke, at andre møder i folketingsbygningen i hvert fald i andre udvalg vil blive forhindret i den tid, hvori høringen foregår. Det vil rejse en række andre problemer af praktisk art, herunder om radio og tv samt pressen skal have adgang til at overvære høringen. Der er problemer med lokaler og tekniske faciliteter i forbindelse med afholdelse af høringer. Det har været et problem at finde frem til en fornuftig fremgangsmåde for selve høringens afholdelse, ligesom der foreligger spørgsmål om, hvorvidt høringsforhandlingerne skal refereres og udsendes i trykt form til offentligheden.

De overvejelser, som udvalget for forretningsordenen har gjort sig, har ført til, at der ikke er tilslutning til at indføre høringer som et almindeligt led i folketingsudvalgenes arbejde. Udvalget er dog af den opfattelse, at hvis et udvalg i ganske særlige tilfælde ønsker at iværksætte en offentlig høring inden for de mere begrænsede rammer, der foreligger efter dansk forfatningsskik med det formål at få en sagkyndig belysning af en sag, vil dette kunne ske på forsøgs-mæssig basis uden ændring af forretningsordenen efter nærmere aftale med præsidi- et om vilkårene.

Ganske vist forudsætter forretningsordenen normalt, at udvalgenes møder er hemmelige, jfr. § 8, stk. 5, som bestemmer, at et udvalg ved afslutningen af et udvalgs-møde kan beslutte, at meddelelser i nærmere bestemt omfang skal tilgå offentligheden, men formentlig er det tilladeligt at forstå bestemmelsen som ikke indeholdende en gene-